

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NEW YORK, FRIDAY, MAY 4, 1934. — PETEK, 4. MAJA 1934.

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

ZASTOPNIK WEIRTON STEEL CO.
PRAVI, DA VLADA NIMA
PRAVICE DO VMEŠAVANJA

Znani čikaški bankir je rekel, da se bodo razmere šele tedaj izboljšale, ko bo vlada prenehala s svojimi zakonodajnimi poskusi. — Predsednik pravi, da narod ne bo več dolgo gledal tistih, ki se samo pritožujejo ter širijo strah in bojazen.

WASHINGTON, D. C., 3. maja. — Na konvenciji Ameriške Trgovske Zbornice je bilo včerajše slišati sepatam kako besedo v prilog Rooseveltovi administraciji, danes so jo pa vsi govorniki odprvega do zadnjega odločno obsojali.

Zgražali so se nad "birokratizmom", s katerim hoče vlada diktirati industriji, nad "poskusi" in nad "histerično zakonodajo".

Vsi govorniki brez izjeme so kritizirali "new deal" ter program za obnovitev narodnega gospodarstva.

Prti večeru jim je pa predsednik zamašil usta s posebno poslanico, v kateri je rekel, da je napočil čas, ko kritika ni več na mestu in ko je treba pričeti z delom.

— Clanstvo Ameriške Trgovske Zbornice, — je rečeno v poslanici, — tvorijo osebe, ki bi morale ne samo v lastnem, pač pa v splošnem interesu igrati vodilno vlogo. Narod ne bo več dolgo časa potrežljivo gledal tistih, ki se samo pritožujejo ter širijo med ljudstvom strah in bojazen. Zdaj je treba prenehati širiti bojazen, pač pa sodelovati pri odpravi napak, ki jih je zakrivila prejšnja doba.

Posebno ostro je kritiziral predsednika in njegovo administracijo znani čikaški bankir Silas Strawn.

— Zaupanje se bo šele tedaj vrnilo in razmere se bodo šele takrat izboljšale, — je rekel, — ko bo vlada prenehala vsljevati kongresu in državni zakonodajam svoje zakonodajne poskuse. Več postav je bilo uveljavljenih brez potrebnega posvetovanja.

Republikanski kongresnik McFadden iz Pensylvanije je izjavil:

— Rexford G. Tugwell in A. A. Berle, Jr., dva ugledna člana Rooseveltovega "možganskega trusta", sta se zarotila z angleškim ministrskim predsednikom in drugimi uglednimi Angleži, naj se izpremeni Anglijo in Ameriko v stanovski državi. S tem bi bila sedanja ustavna oblika strmoglavljenja. Tugwell in Berle sta tukajšnja voditelja angleške skupine, ki skuša dati vsemu našemu gospodarsku mu in političnemu sistemu novo obliko.

WILMINGTON, Del., 3. maja. — Weirton Steel Company dvomi, da bi imela vlada pravico potom kongresa določati, kakšni odnosi naj bodo med družbo in delavci.

Caleb S. Layton, zastopnik Weirton Steel Co., je rekel, da se obratovanja družbe ne sme smatrati za del meddržavne trgovine. Ako NRA pravi, da je njen del, je NRA protiustavna. Ako je treba, da je industrija v tej deželi nacionalizirana, mora imeti tudi narod postavno besedo, kar naj se zgodi potom posebnega admendmenta. Razmerje med delavci in družbo, ki izdeluje jeklo, nima nobenega opravka z meddržavno trgovino. Vlada nima nobene pravice do vmešavanja. Z drugimi besedami rečeno: to je razmerje med gospodarjem in njegovim služabnikom.

WASHINGTON, D. C., 3. maja. — Administracija namerava vprizoriti veliko reklamo za NRA, ki bi bila nekak odgovor na zadnje napade. V to svrhu se hoče poslužiti kinematografa.

Profesor Paul M. O'Leary s Cornell univerze je

Bivši državni zakladničar Woodin umrl

BORAH PROTI GOSTILNAM

V Chicagu morejo otroci dobiti opojne pijače. — Senator Walsh zahteva, da so gostilne ob nedeljah zaprte.

Washington, D. C., 3. maja. — Medtem ko se je v vkladniškem departmaju novi ravnatnej uradnik za opojne pijače Artur J. Melott iz Kansas City, Kans., predstavil kot "abstinent, pa ne fanatik", je imel senator Borah v sečatu ognjevit govor proti "hudici alkoholu". Senator Walsh je ta govor takoj označil kot pričetek novega prohibicijskega gibljena.

V svojem govoru je Borah rekel, da se je "salon" zoper vrnil in sicer v slabši obliki kot pred prohibicijo. Po njegovem zadružilni nikakega medzorstva nad prodajo opojnih pijač. Iz nekega časopisa iz Chicaga je prebral članek, ki trdi, da morejo v Chicagu otroci kupiti žganje. Otroci si morejo mešati koktale in k pijači povabiti svoje prijatelje. Borah je rekel, da ta članek odkriva stvari, katerih ne mara pustiti zapisati v zapisnik. Predno je mogoče značiti davek na opojne pijače, je treba iznajti, kaj pri prodaji zaslužijo izdelovalci opojnih pijač in gostilnicarji.

Senator Walsh, ki je nasprotnik prohibicije, je pozval vse, ki so glasovali za preklic prohibicije, da delujejo za zmernost, ker bo drugačje osebna svoboda zapadla pretoklosti. Verski prenapetje ne bodo trpeli, da bi bile gostilne ob nedeljah odprte in bi pijači takoj ter ima veliko opozicijo pod vodstvom blivšega predsednika Venizelosa. Druga velika sporna točka pa so prihodnje predsedništveni menitvi.

KAZNJENEC JE BIL USTRELJEN

Tucker, Ariz., 3. maja. — Ko je 26 let stari kaznenec Clifton Harbeck na kaznilniški farmi z grabljami napadel kaznilniškega paznika, ga je paznik ustrelil. Tekom dveh tednov so bili v kaznilniških ustanjeni že štirje kazneneci, ker so skušali pobegniti.

BOMBARDIRANJE PARAGVAJSKEGA MESTA

Buenos Aires, Argentina, 3. maja. — List "El Liberal" naznanja, da sta v sredo dva bolivijska aeroplani bombardiralo paragvajsko civilno prebivalstvo. Ob 10 dopolnilih je sicer se pričakal nad mestom Puerto Guarani dva aeroplana, ki sta metala bombe, katere so ubile tri Paragvaje in enega nemškega delavca.

METODISTI PROTI VOJNI

Jackson, Mass., 3. maja. — Kongres metodistične episkopalne cerkve je sprejel rezolucijo, v kateri oboja vojno in nalaga svojim vernikom dolžnost, da se protivijo prisilni vojaški službi.

bil pozvan v "možganski trust" kot gospodarski svetovalec.

Benjamin Kaminsky, predsednik Silk Manufacturers Ass'n v Patersonu, je rekel, da je nepravično, ker skuša NRA omejiti produkcijo svile. Delavci se bojejo, da bi morali v tem slučaju trpeti škodo, ki bi jo imeli lastniki tovarn.

Iz premogovnega okrožja v zapadnem delu države Kentucky poročajo, da je Hopkins Company zoper otvorila svoje premogovnike. Delo po drugih rovih pa še vedno počiva.

DIKTATURA BO TUDI NA GRŠKEM

Vojni minister Kondylis bo imenovan za diktatorja. — Venizelos vodi opozicijo.

Atene, Grška, 3. maja. — Po ulicah, v gostilnah in družabnih shajališčih so razširjene govorice o bližnjem diktaturi na Grškem. V slučaju diktature bo za diktatorja postavljen najbržje vojni minister general George Kondylis. Javnatajnost je, da se vojni minister zavzemata za diktaturo.

Ker stoji vlada v svoji notranji in zunanjini politiki nasproti močni opoziciji bo Kondylis, ki je najuplivjejša osebnost na Grškem, svoj izrek "danes je diktatura običajna oblika vlade" izpremeniti v dejstvo.

Vlada uvideva, da je njeno staljeno tako oslabljeno, da more saj del njeno moči rešiti samo še diktatura. O diktaturi je kabinet že razpravljal, četudi je to bilo uradno zanikan.

Pred kratkim odobrena in podpisana nenapadna balkanska pogodba dela vladi redno velike težkoči ter ima veliko opozicijo pod vodstvom blivšega predsednika Venizelosa. Druga velika sporna točka pa so prihodnje predsedništvene voštive.

VOJAŠKO VEŽBANJE ZA KAZNJENCE

Tucker, Ariz., 3. maja. — Ko je 26 let stari kaznenec Clifton Harbeck na kaznilniški farmi z grabljami napadel kaznilniškega paznika, ga je paznik ustrelil. Tekom dveh tednov so bili v kaznilniških ustanjeni že štirje kazneneci, ker so skušali pobegniti.

KAZEN ZA PROTINAZIJSKO PROPAGANDO

Berlin, Nemčija, 3. maja. — Novo ustanovljena ljudska sodišča je naznamilo, da pomeni propagando proti nazijski vledi veleizdajo, za katero je določena smrtna kazen.

Ljudska sodišča imata oblast razglasiti smrtno kazeno nad vsakim, ki razširja nepostavno propagando s fonografskimi ploščami, pišanjem in potom radiju.

ZA NEMŠKE ŽIDE NI BIVALIŠČ

London, Anglija, 3. maja. — Kot naznjanje, načelnik ameriške delegacije pri Ligi narodov, J. G. McDonald, ni mogoče nikjer najti mesta za nemške židovske beguncem.

Iz Nemčije še vedno prihajajo židje, dasi ne v tako velikem številu kot lansko leto. Najprimernejša dežela za židovske begunce je še Palestina, kjer se jih je naselilo že veliko število. Liga narodov jih skupšča še naseliti po naslednjih deželah: California, Mehika, Angola, Vzhodna Afrika, Ekvador, Turčija in Sirobidžan v Sibiriji.

Iz premogovnega okrožja v zapadnem delu države Kentucky poročajo, da je Hopkins Company zoper otvorila svoje premogovnike. Delo po drugih rovih pa še vedno počiva.

PREGANJANJE FRANCOSKIH KOMUNISTOV

Močno oborožena policija na straži v komunističnih okrajih. — Policijski prefekt je vodil napad.

Pariz, Francija, 3. maja. — Močno oboroženi policiisti, v skupinah po štirih patrulirajo po oknih ulicah komunističnega okraja, kjer so bili prejšnjo noč kravljiv ponudni boji. Komaj v kakem drugem mestu so revni okraji tako umazani, zapuščeni in napolnjeni, kot v Parizu. Komunisti so ozke ulice zabarikadirali. Predno je policija mogla prijeti s stražo, je morala odstraniti barikade. Ves okraj ob levem bregu Seine v bližini Rue Nationale se nahaja pod stroginim policijskim nadzorstvom. Komunisti so iz zidu devadostropnih hiš izpustili kamenje. V neki ulici stanuje nič manj kot 4000 ljudi v 900 majhnih stanovanjih z eno sobo.

Dva policiista, ki sta pod vodstvom policijskega prefekta naskočila barikade, ležita težko ranjeni v bolnišnici. Osem drugih je dobilo lahke poškodbe. Aretiranih je bilo 138 komunistov in komunističnih poslancev Montrouxa. 20 težko ranjenih komunistov leži v umazanih mestnih stanovanjih hiš, ki so znane pod imenom "Devica Orleanska", in za katere so se bili dopoldne najhujši boji. Proti večeru so komunisti skušali zgraditi nove barikade, toda so jih policiesti pregnali. Te hujše so glavni stan revolucionarjev.

ODVAJALCI SE NE OGLASILJO

Tucson, Ariz., 3. maja. — Šest let stara Jane Robles, ki je bila oddadena pred enim tednom, še vedno ni bila vrnjena.

Njen starci Bernabe Robles je v časopisih objavil, da je pripravljena odkupnina \$15,000 v bankovki po \$5, \$10 in \$20, kakor so odvajalec zahtevali. Že nekaj dni ni družina deklivale prejela nikakega glasov od odvajalcev. Nekatere poročila pravijo, da imajo odvajalec dekliv v Sonori, v Mehiki, od koder se je stari Robles vrnil v ponedeljek, ne da bi bil prišel v kako zvezo z odvajalec.

Policijske oblasti pa ne verjamajo v Dillingерjevo smrt, ker je policiest, katerega so stire roperji v nedeljo na gasolinski postajali razorozili, prepričan, da je bil v vozniški težko ranjen. Na zadnjem sedežu so bili še nekateri predmeti, ki so last Raya Francis iz Mercede, Wis., ki mu je bil avtomobil ukrazen.

Policijske oblasti pa ne verjamajo v Dillingerjevo smrt, ker je policiest, katerega so stire roperji v nedeljo na gasolinski postajali razorozili, prepričan, da je bil v vozniški težko ranjen. Na zadnjem sedežu so bili še nekateri predmeti, ki so last Raya Francis iz Mercede, Wis., ki mu je bil avtomobil ukrazen.

Nekateri poslanec očita kralju, da skrbi bolj za pse kot za otroke. — Psi imajo svoje domove.

London, Anglia, 3. maja. — Poslani zbornici je bila vroča debata med katero je bilo proti vsem pravilom omjenjeno tudi kraljevo ime. Delavski poslanci Bevan, ki je poslani zbornici pojasnil, da ima Anglija pod kraljevino pokroviteljstvom pasjo domovo, v kateri se za oskrbo psov izdaja več, kot pa dobivajo brezposelni za oskrbo svojih otrok.

Bevan je prebral podatke o nekaterih pasjih domovih, iz katerih je razvidno, da se izda na pr. za oskrbo nekega velikega psa po 9 šilingov, na teden. Nezaposleni delavec pa dobi za vsakega otroka po 2 šilinga na teden. Poslanci se pri tem ni bilo omemnilo, da je proti pravilom naznjanje, načelnik ameriške delegacije pri Ligi narodov, J. G. McDonald, ni mogoče nikjer najti mesta za nemške židovske begunce.

Liberalni poslanec Griffith je Bevanu odgovoril, da so take razmere obstajale že leta 1924, ko so ravno delavski poslanci preprečili, da ni bil povisan prispevki za otroke od 2 na 3 šilinge.

Papež bo šel iz Vatikana.

Vatikan, 3. maja. — V nekaj tednih naznana papež Pij XI. iti iz Vatikana, ki je bil 64 let protostolnega ječa papežev, v poletno papeško vilo Gondolfo. Ester bo postal skozi vroče mesece. Ži njim bo šlo nekaj cerkevnih dostojanstvenikov in oddelek švicarskega garde.

Iz Nemčije še vedno prihajajo židje, dasi ne v tako velikem številu kot lansko leto. Najprimernejša dežela za židovske begunce je še Palestina, kjer se jih je naselilo že veliko število. Liga narodov jih skupšča še naseliti po naslednjih deželah: California, Mehika, Angola, Vzhodna Afrika, Ekvador, Turčija in Sirobidžan v Sibiriji.

Iz premogovnega okrožja v zapadnem delu države Kentucky poročajo, da je Hopkins Company zoper otvorila svoje premogovnike. Delo po drugih rovih pa še vedno počiva.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PO DOLGOTRAJNI BOLEZNI JE PRIŠLA SMRT NEPRIČAKOVANO

Sinoci ob šestih je umrl William H. Woodin, prvi državni zakladničar v Rooseveltovi administraciji. Smrt je nastopila povsem nepričakovano. Še pred tremi tedni je bilo rečeno, da se mu je bolezen, ki se je pojavila vsled neke infekcije v vratu, znatno izboljšala.

DILLINGERJEV AVTOMOBIL JE BIL NAJDEN

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sekser, President L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopis bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembi kraja naravnika, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališča nazzani, da ustreže najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-3878

AMERIŠKI ODGOVOR JAPONSKI

Japonska se je pred par tedni preeej razčepila. Javno in odkrito je povedala vsemu svetu, da hoče postati vladarica vzhodnega dela Azije in da v vzhodnem delu Azije nimajo niti evropske velesile niti Združene države nobenega opravka.

Kitajsko smatra za svojo vazalko, kateri bo po svoji volji gospodarila.

Ta izjava je izvzvala veliko presenečenje, dasi je sleherni vedel, kaj namerava japonska vojaška klika.

Izzivanja ni bilo mogoče pustiti vnemar.

V imenu Združenih držav je odgovoril državni tajnik Hull, da ima Amerika na Kitajskem še vedno gotove pravice ter da hoče imeti odpulta takoimenovana "odprta vrata".

Slično izjavo je postal Japonski tudi angleški minister za zunanje zadeve, Sir John Simon.

Rusija, ki je poleg Združenih držav in Anglije najbolj zainteresirana na Dalnjem izoku, še ni odgovorila.

Japonska je pripravljena iti dalje svojo pot.

Kitajska, katero je doslej še sleherni izrabljala v svoje lastne namene, še ni izpregovorila odločilne besede, ker se navzlie svoji ogromnosti zaveda svoje nemoči. Kakor je popustila Japonski glede Mandžurije, tako ji bo popustila v vseh nadaljnjih slučajih.

Vsaka nadaljnja objestnost Japonske bo okrepila zvezzo med Združenimi državami, Anglijo in Rusijo.

Japonska je začela z državo roko segati v njihovo interesno ozemlje, česar ne bodo njeni nič, tebi nič dovolile.

Napetost narasča od dne do dne. Tistim, ki ugibajo, kje bo izbruhnila prihodnja vojna, je treba pogledati samo na Daljni izok.

VZOR ČASNIKARSTVA

Časnikar mora biti kratek v svojih izvajanjih. To je prvi pogoj. Toda z malimi besedami mora znati dosti povediti. Te dni smo čitali v starokrajskem časopisu poročile, ki je po našem mnenju višek časnikarske jedrnosti, istočasno pa tudi jasna slika razmer.

Poročilce se glasi:

Svoj nos je prinesla v bolnico. — V Varaždinsko bolnico je prinesla kmetica Marija Laza svoj nos, ki ga ji je odsekal mož.

Nič več in nič manj. V treh vrsticah je povedano vse kratko in jedrnato.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEYNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 8.25	Lir. 100
\$ 5.	Din. 200	" 17.90	Lir. 200
\$ 7.25	Din. 300	" 44	Lir. 500
\$11.75	Din. 500	" 87.50	Lir. 1000
\$22.50	Din. 1000	" 174	Lir. 2000

**KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVREDENE
CENE PODVREŽENE SPREMENIBI GORI ALI DOLI**

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali liralah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIJAH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 6.75

" " 610.00 " " 610.00

" " 618.00 " " 618.00

" " 620.00 " " 621.00

" " 640.00 " " 641.00

" " 660.00 " " 661.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarijih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino s.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

" Glas Naroda "

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Iz naše naselbine so redki dopisi in se ti žalostni. To pa za to, ker vsakdo trpi vsele slabih časov in depresije. Danes pa se up te naselbine povzdiguje. S polno paro sicer se me dela, ali kolesa in dustrije se giblje.

Obše zdravje v naši naselbini je povoljno, ali smrtna kosa svekar ne počiva. zadnji teden smo imeli dva smrtna slučaja. Umrla sta Mrs. Frances Volk-Tomise in Joseph Trebeck.

Veselih novic tudi ne manjka. V nedeljo 6. maja bo pristopilo k prvemu svetemu obhajilu približno sto fantičkov in dekle. Zvezec ob 7.30 se bo vršila slovensa procesija s kipom Matere Božje, Kraljice Majnikove, kakor je običajno pri nas vsako leto. Matični bodo prvo-obhajenci in članice Marijine družbe. V četrtek, 10. maja, na Vnebovihod, bo v Erie. Pa posvečen v duhovnika Rev. Stephen Miko, iz te fare. Prvo slovensko sv. mašo bo daroval novočasnik v cerkvi Marije Vnebovzetje na 57. cesti v nedeljo, 13. maja, ob 11. uri dopoldne. V četrtek, 17. maja, ob 7.30 zvezec se bo podelil zakrament sv. Birmen v naši cerkvi. Bo zopet prijetno. Toda prihodnje tri tedne bo jasno živahnog pot.

Rojaki v Pittsburghu in okoliči ste ujedno vabljeni, da pridejte v pose. Postregli vam bomo vsestransko.

Nasvidjenje!

Rev. Joseph Skur, župnik.

Noranda, Canada.

Že dolgo časa ni bilo iz tukajšnje naselbine nobenega dopisa v vašem cjenjenem listu Glas Naroda. Upam, g. urednik, da nam booste odstopili prostor za malo občimski dopis.

Pred kratkim smo ustavilični, oziroma obnovili prosvetni pevski zbor "Zvon", ki se bo obenem počel z dramatiko. Da nam bo to bolj mogoče, je naš pevski zbor "Zvon" pristopil k Prosvetni Matici J. S. Z. v Chicago iz \$1.00 mesecnim prispevkom. Da pa bomo mogli bolj uspešno delovati, smo stopili v tesno zvezo s tovariskim hrvatskim in neodvisnim pjevačkim zborom "Napredok", ki je tudi na popolni delavski podlagi. Naš pevski zbor neni naš vrli in nemorni pjevovodja tovaris Frank Krne.

V nedeljo 29. aprila, smo priredili skupni koncert s tovariskim hrvatskim, neodvisnim pjevačkim zborom "Napredok". Žal, da so bile zaprake, oziroma so delali na na vse načine, da će ne razbijajo, pa vsaj poslabšajo naš skupni koncert. Ko je bilo razglašeno za naš koncert 29. aprila, so hitro Srbi pokliciali Črnogorce iz Kirkland Lake, Ont., da priredijo v tukajšnji naselbil Rouyen v Poljskem Narodnem Domu, svojo zdajovinsko igro "Balkanska carica". Potem, ko so bili naši poziv na videnih mestih v Norandu in Rouyen, jih je nevidna roka (sededa ponoči) potrgala. To se je zgodilo dvakrat.

Pri enajsti urri se je koncert končal. V imenu pevskoga društva "Zvon" se je zahvalil tavaris M. Gosenca, n. v. zbor "Napredok" tovaris Legac. Potem se je začelo zabava in ples.

Torej koljub razdrjanju raznih oseb se je koncert sijajno obnenet. To jim maj bo v dokaz, da med Slovencami in Hrvatimi ni meje in je ne bu. Vsi smo delave in le v skupni delavski slogi je moč. Občimstvo se je nabralo toliko, da niso mogli več v devorano, ki je bilna polna. Bilo je veliko točk na programu, in ne mogoče opisati vsako posamezno. Take edinstvene in toliko občimstva v takem razpoloženju še Hrvatski Dom ni videl.

Po enajsti urri se je koncert končal.

V imenu pevskoga društva "Zvon" se je zahvalil tavaris M. Gosenca, n. v. zbor "Napredok" tovaris Legac. Potem se je začelo zabava in ples.

Tovariski Slovenec in Slovenke! V kratkem bomo spet priredili koncert in igro kakje šaljive vsebine. Naš "Zvon" bo spet zapel par narodnih pesmi. Delam nam bodo tudi tovarisci Hrvati par točk. Tudi Ukrainerke in Ukrainerci bozapeli "Kozacka" itd. v svojih lepih narodnih močah. Zato bi želeli, da nas takrat polno številno obišete. Ne bom žal! Naše geslo je: Delavci k delavju, brez razlike v narodnosti! Naj vladja med nami to kraljevo edinstvo v skupni borbi za boljšo bodočnost!

Odbor pev. društva "Zvon".

Obtoženi governer.

PATER HUGOLIN SATTNER UMRL

Ljubljana, 20. aprila:

Davi se je preselil v večnost Hungolin Sattner, ki je s svojim idealnim delom na slovenskem glasbenem polju v resnici zaslužil, da smo že živemu postavili spomenik.

Veliki mož je umrl kakor glasbenik s pesmijo v srcu in na ustnicah. Se v nedeljo popoldne je orgel. Napadla ga je lahka pljučna in pojavili so se znaki ostreljenosti na telesu, ki ga je ta močna in plemenita duša držala krepkega do visoke starosti 83 let. Z imjeknjami so zdravnik boznika še večeraj držali pri popolni zaveti, ki je sprejel zakramente in se še živahnog razgovarjal o mužki. Šele popoldne se ga je lotila zmedenost in zadnjikrat je komponist dirigiral svojo veličastno "Alelujo". Kakor z omaga sveta je zadonila pesem iz njegovih ust in resno je opozoril svoj odsotni prekušeni zbor: "Natančno, natančno, gospodje!" Ob tričetrt na eno po polnoči se je ločila od telesa večnika luč njegovega duha, ki je v naši umetnosti svetila skoraj pol stoljetja in bo žarila še stoljetja.

Hugolin Sattner je bil rojen v Nevem mestu 29. novembra 1853 in usoda mu je že v zibelku položila lira. Kot šudiskošolec je prepeljal na koru, na gimnaziji se je učil klavirja in igral gosi v orkestru, kot franciškanski bogoslov se je pa naučil v Gorici in v Ljubljani igre na orgle. Leta 1874 je bil v Ljubljani posvečen za mašnik. Še v jeseni tega leta je bil imenovan za organista, učitelja na franciškanskih šolah in za učitelja petja na gimnaziji v Novem mestu. Od leta 1890 je deloval v ljubljanskem franciškanskem samostanu kot župnik gvardijan, provinčialni vikar, definitor in kanonik.

Z njegovim prihodom v Ljubljano se šele pročenja doba njegovega intenzivnega umetniškega ustanavljanja. Neprestano so takoj operirali. Med operajo je prepeval psalm in se vedla sploh takoj, kakor da ne čuti bolečin. Povedala je, da ji je odsekal roko s sekiro mož, ki je tudi prišel z njim v bolnico. Ker se je vedel zelo čudno in je tudi neprestano prepeval psalm, so ga obdržali na policijski stražni, v poslopju bolnice. Poklicati pa je ne more, saj je bil operiran.

Govorila gre tudi vsem našim pevkom: gospolem Novak, Mušec, Perko, Šopčič, Avber, Kupljenec in Pire ki so vključili temu, da so doma zelo zaposlene, prihajale k pevskim vajam ter pomagale k uspehu po svoji najboljši mož. Občimstvo se je nabralo toliko, da niso mogli več v devorano, ki je bilna polna. Bilo je veliko točk na programu, in ne mogoče opisati vsako posamezno. Take edinstvene in toliko občimstva v takem razpoloženju mesec, v deku pa imel manjše pesmi o Mati božji. Kot komponist sta mu blagovlašje in plemenito glasbo poznajeju, da ju je pa lotila verska blažnost. Občimci so spali v posebni sobi in se niso zbudili, ko je oče odsekal materi roko. Versko blažnico žena je prenašala bolečino molče.

Postoma je uvedla preiskavo in izkazalo se je, da je krojač Hajek res odsekal svoj ženi roko v načelu verske blažnosti. Ponoči, ko so občimci zadrževali v kotu, je že malo prostora. Kar 'meni se stisni, pa naj ne bo dobita... *

— Povej mi Janezek, katera žival se plazi po trebuhi?

Janezek je nekajko pomislil, nato pa moško odvrnil: — Bolha... *

Torej je pa današnja mladina nasploh prezgodaj dozorela. Nekateri doganjajo da je to prav, drugi pa zatrjujejo, da je narobe.

Postarna te je prišla v mesto ter je bila vsega sestrimi otrok. Tudi občimci so

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZGODBA O SEŽIGU DOLENJSKE ČAROVNICE

Dvestotridesetom let bo te dni, ki je raperško graščinsko sodišče ob tožilu kmetico Nežo Jeršetko čarovalnica. Grad Ruperč vrh, uro hoda oddaljen od Novega mesta, je bil tedaj mogočna gospoška. Naštaj je iz znamenega gradu Mehovo, ki so ga leta 1515 razrušili uporni kmetje. Grad se kasneje spet prenovili, gospoška pa je preselila v raynino sredi gozdov v novo zgrajeni grad Ruperč vrh. Po dvakratnem mučenju je Jeršetka priznala le, da je ob gotovem času nabirala po polju roso in da je redila neko kaše, s katerim je sosednim kravam in oveam jemala mleko. Ker ji hujšega niso mogli dokazati, so jo spet izpustili.

Dve leti kasneje sta jo dva ovdanu ponovno obdolžila čarovalnica in mehovsko sodišče je 11. aprila 1696. leta sestavilo proti njej otožnico.

Neža Jeršetka — kakor jo nazivajo spisi v arhivih — je izpovedala, da je doma iz bližine Zužemberka, 55 let stara, poročena, mati treh samih otrok in kmetice, podložna hotelu Premerjer. Obtožnice ni hotelu priznati, zanikala je tudi ono, kar je pred dvema letoma priznala Ruperč vrhu, nakar jo je mehovska sodišče obsojalo:

"Ker je že pred leti priznala to, kar delaj tajti, in ker je celo namevala pogemiti, naj pride v mučilico."

12. aprila so jo ob desetih dopoldne pričeli mučiti in to je trajalo do dveh zjutraj, torej polnih festnajst ur. Da se teži strašnih muk, je priznala vse, kar je sodišče od nje zahtevalo. Priznala je za resnično vse, česar jo je obtožil že justifeiranji tat Jakob Šupel. Dalje je izpovedala, da jo je pokojna kmetica Bundra pred sedmimi leti k temu zapeljevala in jo načnila, kako se pobira rosa in kako se pomnoži ali odvzame živini mleko, za kar je uporabljala kačo goza. Dala ji je čarovalnico mazilo, s katerim se je mazala in ugancala čarovalnici na križpoti nedaleč od Ruperč vrha, o veliki noči pa na gori Šmerjak. Tam so plesali. — Prišla je tudi ujena prijateljica Katarina Pirčeva. — Nato so odplayali vsi na Klek, kjer so pili vsakovrstno sladko in kislo vino ter jedli bel, črn in zelen kruh. Namesto s štruklji so se gostili s konjskimi figami. Vse to so napravili somožo svojih vražjih pripomočkov. Prejšnje leto se je udeležilaake pojedine tudi Marina Lovrečeva žena, ki je napravila kasneje pod bližnjim Lubjem od sile veliče škode. Na Kleku je bilo kaj večelo. Vse je skakalo, norelo in plehalo, med njimi hudobni duhovi, ki jih je bilo poznati le po velikih rožkih, sicer so bili običajni kot kmetje. Tudi Nežka je imela med njimi ljubčka, Jaka po imenu. Bil je zastaven možak, le zelo mrzel je bil po rokah, nogah in po vsem čutu. Po rajjanju je legla vse k poštu. Tudi Nežka se je spravila s vojnim ljubčkom na ležišče. On ji je obljubil denar in blago, ona pa mu je zapisala telo in dušo po smr-

Naši v Ameriki

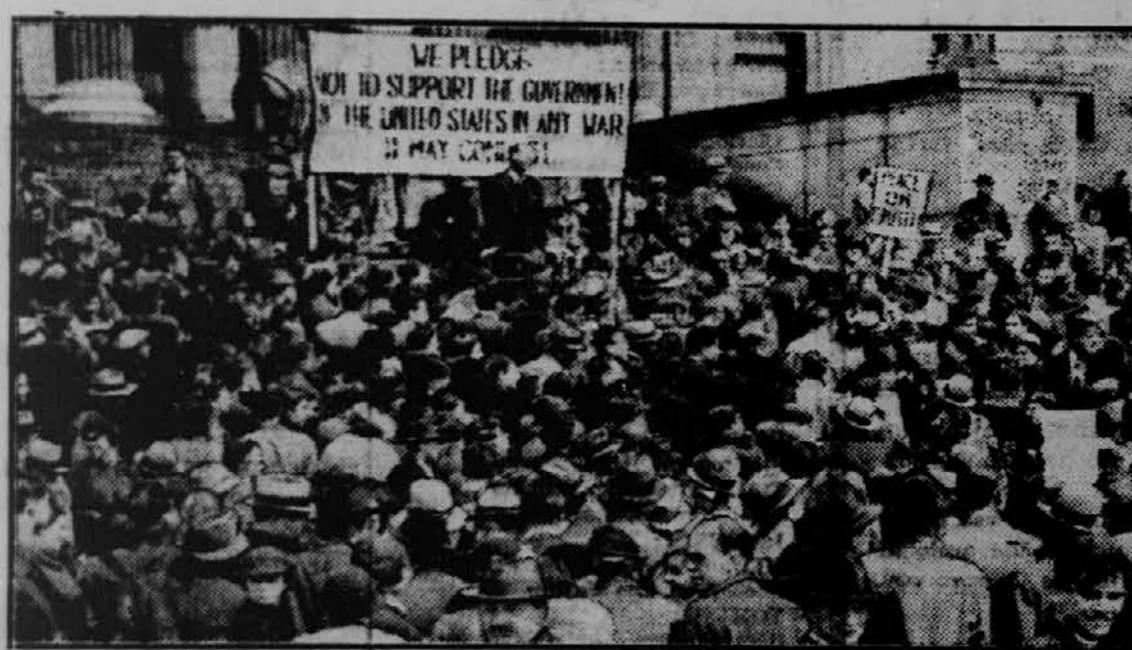
ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNIKI SPOROČE SLOVENSKE NOVI CE IZ NASELBINE.

— Gertrude Meglič je v Cleveland, O., zavzpila avto v drevu ob cesti in njeni dve prijateljici Ana in Mary Jane, ki sta se peljali z njo na pokopališče, sta bili lahko pobiti.

— Ralph Kompare, znani slovenski odvetnik v So. Chicago, III. star 48 let, je bil zadnji petek najden mrtev v odvetniški pisarni na naslovu 9206 Commercial Ave., katero sta imela skupaj z bratom Viljemom. Med delom ga je zadeha srčna-kap. Pokojnik, ki zapušča družino, je bil rojen tu.

— Tom Vodenjak v W. Allis, ki je pri avtomobilski nesreči pred tremi meseci dobil težke poškodbe — zlomilo mu je tudi desno nogo — je zdaj že toliko okrevl, da lahko hodil ob palici.

DIJAŠKE DEMONSTRACIJE V NEW YORKU

jaki Columbia univerze v New Yorku so pred kratkim upozorili veliko demonstracijo. Nastopilo je več govorikov, ki so odločno obstojali vojno.

Iz Jugoslavije.

Zanimiva predzgodovinska najdba pri Visokem.

Ubijalec je sodil sam.

Zaradi nerazumevanja prebivalstva propadejo za znanost mnogi dragoceni zgodovinski in predzgodovinski ostanki, ki jih je mnoho po vseh krajih Herceg-Bosne. V nevarnosti so tudi najnovejša arheološka odkritja v vasi Lješće pri Visokem. Kmet Zečević je pri kopanjju temelja za novo hišo naletel na velike kamene plošče, pod katerimi so potem našli ostanke človeških kosti. Na ploščah se vidijo sledovi ogaja. O najdišču je bila k sreči še pravljeno obveščenje uprava muzeja v Sarajevu, in je v vas Lješće takoj prispeval kustos dr. Čremošnik, da pregleda najdišče. Nekaj plošč je sicer še našel, vse ostalo pa je kmet v svoji nevednosti že zazidal. Kustos sedaj po obliki plošč sklepava, da so bili najdeni ostanki nekakšnega starodavnega krematoria. Vas Lješće je bila ustanovljena v dobi turškega carstva. Ustanovil jo je neki Ali Šah, ki je prišel iz Azije. Na področju vasi in v sicer okolici Visokega bi kazalo izvesti čimprej sistematično raziskovanje zanimivih starin.

Pratova ima svoja imena v ameriških Zedinjenih državah, na Angleškem, v Franciji, Švici in Monaci. Trenutno pa je vse to pod zaporo, katero je odredilo sodišče zaradi ugovorov pokojničnih sorodnikov. Služabništvo in sorodniki pokojnike so namreč v huden meščinjskem sporu.

Ko je podlegla Florencia Adelaida Pratova v pariškem hotelu sveti kapi, so upali ujeni sorodniki, da jim bo padla v naročje ogromna zupuščina. Vedeli so za oporočko iz 1. 1925., v kateri je postavila milijonarka za dediče najbljžo sorodstvo. Ko pa so odpri oporočko ameriške milijonarke, smo smrti v Parizu, so se vsi začudili. Pratova ni volila niti para svojim in sorodnikom, zapustila je vse, kar je imela, svojim služabnikom, in sicer šoferju, kurjaču, detektivu in neki izdelovalki korsetov. Vsi ti so postali po smerti Pratove milijonarji. Pozabila pa ni tudi služabnikov, ki so služili pri njej pred desetimi ali dvajsetimi leti. Vseh se je spomnila z lepimi volili.

Trenutek, ko so odprli testament, je bil trenutek osuplosti in razaranja za vse, ki so bili zraven. Izemel se je pred sodnikom takšen skandal, da je morala poseči vmes policije. Potem so si sorodniki premisili in so začeli ubigati, kako bi izpodobili oporočko. Iskali so vzroke in so ga tudi našli. Napisali so sodišču vlogo, v kateri so navegli, da Pratova ob času, ko je sestavljala svojo poslednjo voljo, gotov ni bila pri čisti pameti.

Da bi močnejše podprli svojo stvar, so nabrali sledeče podatke: Florencia Adelaida Pratova je bila zmenčana že zaradi tega, ker se je smatrala do zadnjega časa pred smrtnjo za mlado in lepo žensko. Na račun teh dveh prilastkov prikupnosti je angažirala celo telesnega stražnika, ki je imel nalogo šeitijo pred siljivimi moškimi, ki so jo po njeni sodbi oblegali. Dalje navajajo sorodniki, da je milijonarka večkrat nakazala svojim služabnikom na čeku po 1000 in več funov, in sicer brez vsakega vzroka. Tudi se je dogajalo, da je dnevno prese dela po več ur pred zrealom, kjer je občudovala svojo lastno župoto. Ti podatki naj bi dokazali, da je bila Pratova abnormalna ženska. Čudno, ko vendar vsi vemo, da se še po takšnem laskanju počutijo vse ženske normalno...

Slike za hlače.

V Novem Sadu so priredili trije slikarji razstavo, ki je vzbudila med občinstvom precej zanimanja, toda razstavljalci ni primešala zaželenega gmotnega uspeha. Zato so sklenili pomagati si iz domnevine stiske na način, ki se zdi eden celo v način težkih časih. Objavili so, da bodo prodajali razstavljenje umetnine za blago, načrtovali obleko, čevljje in konservana živila.

Samomor učiteljice.

V vasi Goriji Rarič si je končala življenje učiteljica Savka Stojišč. Najprej si je prerezala žilo na rokah, potem se je hotela obesiti, pa se ni mogla, končno si je pa pogozila dve krogli v prsa. — Vzrok njenega obupu ni znan.

Mož ustrelil ljubčka svoje žene.

V vasi Strigova blizu Bosanske Kostajnice je Miklan Kondič ustrelil ljubčka svoje žene Nikolo Stojniča, ki je kmalu po prevozu v bolnični umrl. Stojnič je bil zabljuden v Kondičeve ženo Cveto, ki jo je mož zaradi tega pretepel, dokler ga ni zapustila in se preselila k bratu. Mož in žena sta morala v preiskovalni zapor.

Vrat si je prerezel.

V Zagrebu si je prerezel z brevitvijo vrat brezposelnemu delavec Mijo Pigač. Prepeljali so ga v bolnično. Negova žena je izpovedala, da si je hotel mož končati življenje zato, ker je že dolgo brez dela.

NAPRODAJ JE POSESTVO V DOMŽALAH

ob glavni cesti, hiš. št. 100: Zida, na hiši, s šestimi sobami ter prostorom, primernim za mesarijo ali kako drugo obrt; hlev, pod, šope, kozolec (5 štantov), sadni vrt in njive za osem mernikov posevne. Pišite na: FERDINAND PETEK, 414 — 14th Street, West New York, N. J.

NOV RUSKI AVTOMOBIL.

Gorki, Rusija, 3. maja. — V Gorkiju, prejšnjem Nižjem Novgorodu, ki je ruski Detroit, vladar mrzlico delovanje in razburjanje. Sovjetska vlada je dovolila, da se popolnoma reorganizira takmočna tovarna za avtomobile, da bo mogoče izdelati kar največ novih avtomobilov po 8 cilindrov.

Razvajate tovarne Sergei Sergejevi Dijakonov je izdelal načrt za premembro in se je pri tem ravnal po Fordu, ki je leta 1928 zavrgel vzorec avtomobila T. Pred dvema letnoma so se vrnili avtomobilski izvedenci iz Detroit, kjer so razpeljali o izdelovanju avtomobilov z uradnik Fordove tovarne. Tovarna bi bila leta 1932 skoraj prepadla, toda Dijakonov, jo je zopet dvignil. Da bo mogoče tovarno popolnoma reorganizirati, bo moral kupiti novih strojev v vrednosti do \$40,000,000.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezki s velikimi streški. Mno go jih je, ki so radi starih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, pravljajo načrino točno.

Upava "G. N."

bodo slišali westminsterske ure odnosno njenih znaničnih zvonov. Big-Ben se pa odlikuje tudi s točnostjo, ker je to najbolj zanesljiva ura na svetu in Angleži so po pravici ponosni na njo. Lani nista za minuto prehitela ali zavzeta, kar je pri tako veliki uri zelo redko.

ROJAKI

ODPRITE RADIO V NEDELJO, 6. in 13. MAJA ob 2.15, WWRL (152 k. c.) Woodside, ker bo DRUŠTVOM SLOVENEC naznani s svojim KONCERT, ki ga priredi 13. maja.

Nekatere teh knjige so izpod peresa svetovnoznanih pisateljev. Lahko jih priporočamo ljubiteljem leposlovja, ker vemo da jih bodo zanimali.

Splošna

knjiznica

Št. 3. Testament

Spisal Ivan Rozman, Ljudska drama v 4 dejanjih, broš. 35

Št. 4. Poletne klasje

Spisal Cvetko Golar, Izbrane pesmi: 184 str., broširano. 30

Št. 22. Kreutzerjeva sonata

Spisal Lev Tolstoj. 60

Št. 23. Antigone

Za slovensko mladino priredila Utva. 111 strani, broš. 35

Št. 6. Ljubosumnost

Spisal Ladislav Novak. 30

Št. 8. Akt št. 115

Spisal Emil Gaborjan. 75

Št. 9. Problemi sodobne filozofije

Spisal univ. prof. dr. Fr. Weber. 347 strani, broš. 70

Št. 10. Andrej Ternouc

Spisal Ivan Albrecht, Reljeftma karikatura in minilnosti. 55 strani, broširano. 25

Št. 27. Brezposelnost in problemi

(Fran Erjavec). 80 str., broš. 35

Št. 29. Tarzan sin opic

Spisal Edgar R. Burroughs. 1.20

Št. 31. Roka roko

Spisal L. Lipovac. 25

Št. 32. Živeti

Spisal L. Lipovac. 25

Št. 35. Vojna z Jugurto

Gaj Salustij Krisp. Poslovenil Aut. Dokler. 123 strani, broš. 50

Št. 36. Listki

Spisal Ksaver Mesko. 144 str. 65

Št. 37. Domače živali

Spisal Damijan Feigel. 30

Št. 38. Tarzan in svet

Edgar R. Burroughs. 1.—

Št. 39. La Boheme

Spisal Henry Murger. 90

Št. 40. Misterij duše

(Dr. F. Goestl) 1.—

Št. 48. Tarzanove živali

Spisal Edgar R. Burroughs. 90

Stev. 49. Tarzanov sin časni zgodbic, II.

Spisal Fridolin Žolna. 73 strani. broširano. 25

St. 50. Slika De Graye

Spisal Oscar Wilde. 1.20

St. 51. Slov. balade in romance

Spisal C. Golar. 80

